

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми здобуття автокефалії Української Церкви

Спеціальність 041 Богослов'я

Галузь знань 04 Богослов'я

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 27 серпня 2020 р.

Гарант освітньої програми

Викладач дисципліни

Анотація

Предмет навчального курсу " Актуальні проблеми утвердження та розвитку Української Церкви " полягає в поглибленні знань з історії українського Православ'я, а зокрема – Київської Митрополії, що дозволить надати студентам правильно розуміти суть появи та історичного розвитку Української Православної Церкви.

Основне завдання навчальної дисципліни – це усвідомлення глибинних першопричин та тенденцій з історії основних подій історії українського Православ'я. Вивчення дисципліни допоможе усвідомити процеси зміни церковного життя на Україні та канонічного статусу Київської Церкви впродовж її існування.

По закінченню вивчення дисципліни **студент повинен:**

- **розуміти** суть появи та історичного розвитку Української Православної Церкви;
- **уміти** чітко і змістовно дати характеристику основним подіям історії українського Православ'я;
- **знати** процеси змін статусу Київської Митрополії впродовж її існування, на основі здобутих знань мати змогу критично і науково займатися власними історичними дослідженнями.

Цілі навчальної дисципліни спрямовані на:

- ознайомлення студентів з історією виникнення Української Православної Церкви;
- спрямувати увагу студентів на досягнення основних проблем Київської Церкви впродовж всього періоду її існування;
- зорієнтувати студентів на формування в них критичного осмислення історії, а також навичок уважного і дбайливого ставлення до історичного минулого нашої Церкви;
- дати можливість студентам самостійно оцінити власні знання під час семінарських занять та участі в конференціях.

Міждисциплінарні зв'язки дисципліни: Історія Православ'я в Україні, Історія України, Історія Московського Патріархату, Історія Помісних Православних Церков, Загально церковна історія, канонічне право та ін.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 4	магістр	вибіркова	
Модулів – 4	Галузь знань <u>04 Богослов'я</u> спеціальність <u>041 Богослов'я</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		1	-
Загальна кількість годин - 120		Лекції	
Тижневих годин 3		10	-
		Практичні, семінарські	
		20	-
	Самостійна, індивідуальна робота		
	90	-	
Вид контролю: залік			

ЛОГІКО-ЗМІСТОВНА СХЕМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви змістовних модулів	Аудиторні (50 год.)		Поза-аудиторні (58 год.)		Примітки
		лк	с/з	сам.	інд.	
МОДУЛЬ I: ІСТОРІЯ ЦЕРКВИ ВІД ХРЕЩЕННЯ РУСІ ДО ВІД'ЄДНАННЯ МОСКОВСЬКОЇ ЦЕРКВИ						
1.	Християнство на Україні в перші вісім століть після Р.Х. Поява християнства серед слов'ян. Святі брати Кирил і Мефодій. Християнство в Київській Русі до св. Володимира	-	2	8		МК – 1, МПК
2.	Володимир Великий та Хрещення Русі. Поширення віри та церковне життя на Україні з XI до сер XIII стт. Спроби держави та Церкви започаткувати руську митрополічну ієрархію	-	2	8		
3.	Татари-монгольська навала та її роль в житті Київської Митрополії. Галицька Митрополія і її відносини з Київською Митрополією.	-	2	8		
4.	Виникнення Литовської Митрополії. Остаточне відокремлення Московської Церкви.	-	2	8		
МОДУЛЬ II: ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ ВІД 1458 Р. ДО ПРИЄДНАННЯ						

КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ ДО МОСКОВСЬКОЇ						
5.	Церква в Речі Посполитій. Внутрішнє життя Православ'я в XVI ст.	2	2	8		МК – 2, ІМК
6.	Реформація і її відгук в житті Церкви. Берестейська унія 1596 р. Боротьба між уніатами та православними в XVII.	2	2	8		
7.	Патр. Феофан та відновлення Київської ієрархії. Св. Митр. Петро Могила. Підпорядкування Київської Митрополії Московському Патріархату.	2	2	8		
МОДУЛЬ III: ЖИТТЯ ЦЕРКВИ ВІД 1686 ДО 1917 РР.						
10	Життя Київської Митрополії в XVIII ст. Православна Україна в XIX ст.	2	2	6		МК – 3 ІМК
11	Державний та церковний рух українців за національні права. Освіта в XIX – поч. XX стт.		2	6		
МОДУЛЬ IV: ЦЕРКВА В РАДЯНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ. СУЧАСНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ						
12	Революції 1917 р. та їх вплив на життя Київської Митрополії. В. Липківський та розкол 1921 р. Наступ атеїзму в 1920-х – 1930-х роках. Друга світова війна та Церква. УавтПЦ та УАПЦ 1942 р. «Ліквідація» Берестейської та Ужгородської уній. Положення Церкви за часів Митрополитів Івана та Філарета.	2	2		22	МК – 4 ІМК
13	Святкування 100-ліття Хрещення Русі. Проголошення Київського Екзархату Українською Православною Церквою. Останні роки митрополитства Філарета Денисенка. Життя Церкви від Харківського Собору 1992 р. до сьогодні					
Залік						
РАЗОМ		10	20	90		

МОДУЛЬ I

ІСТОРІЯ ЦЕРКВИ ВІД ХРЕЩЕННЯ РУСІ ДО ВІД'ЄДНАННЯ МОСКОВСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Християнство на Україні в перші вісім століть після Р.Х. Легенда про відвідування св. Ап. Андрієм Первозваним території сучасної України. Кримські епархії в I тисячоліття від Р. Х. Християнство в вестготів та остготів. Поява християнства серед слов'ян. Святі брати Кирил і Мефодій. Загальні відомості про слов'ян. Християнство в слов'янських державних утвореннях. Життя святих рівноапостольних «солунських братів». Моравська місія Константина та Мефодія. Її наслідки. Християнство в Київській Русі до святого Володимира. Християнство на українських землях за перших князів. Свята Ольга. Святий Володимир Великий та Хрещення Русі. Особистість князя Володимира. Хрещення киян та початок Української Православної Церкви. Наслідки прийняття християнства для Київської Русі. Поширення віри та церковне життя на Україні з XI до середини XIII стт. Церковно-державні взаємовідносини. Канонічні взаємовідносини духовенства. Церковне мистецтво. Татаро-монгольська навала та її роль в житті Київської Митрополії. Поява Золотої Орди на території України. Зруйнування Батиєм Києва. Завершення первісного періоду Української Православної Церкви.

Життя Церкви після монгольської навали. Князь Данило Галицький та Митрополит Кирил III. Діяльність Митрополита Кирила. Перенесення митрополичої кафедри за межі України. Галицька Митрополія і її відносини з Київською Митрополією. Утворення Галицької Митрополії. Митрополит Петро. Відродження Галицької Митрополії та її остаточне скасування. Виникнення литовської митрополії. Поява держави Литва. Боротьба за митрополичу кафедру при князі Ольгерді. Собори 1415 р. в Новогрудку. Остаточне відокремлення Московської Митрополії. Ферраро-Флорентійська унія та її роль в житті Київської Митрополії. Митрополит Ісидор та Митрополит Григорій. Остаточне відокремлення Московської Церкви від Київської. Мистецтво та освіта впродовж цього періоду. Стан духовності.

МОДУЛЬ II

ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ ВІД 1458 Р. ДО ПРИЄДНАННЯ КИЇВСЬКОЇ ЦЕРКВИ ДО МОСКОВСЬКОЇ

Церква в Речі Посполитій. Церковні привілеї Сигізмунда. Люблінська унія 1569 р. Церковно-державні відносини в 1570-х рр. Внутрішнє життя Православ'я в XVI ст. «Право патронату». Церковні Собори. Православні братства. Реформація і її відгук в житті Церкви. Внутрішні проблеми Речі Посполитої тої та поява в ній ордену єзуїтів. Реформація та український народ. Православна освіта (Острозька Академія, Львівське братство). Друкарні та їх діяльність. Берестейська унія 1596 р. Поява ідеї створення нової унії. Підготовка до великої зради. Проголошення унії в Бересті та її наслідки для українського народу. Боротьба між уніатами та православними в XVII ст. Спроби православних домогтися визнання незаконності унії. Руйнація католицькою церквою Православ'я в Речі Посполитій. Патріарх Феофан та відновлення ієрархії в Києві. Роль козацтва в церковному житті поч. XVII ст. Приїзд на Україну Патріарха Феофана. Св. Митрополит Петро Могила. Життя Петра Могили до Архієрейства. Діяльність св. Митрополита. Церква в добу національно-визвольного руху. Церковне питання в політиці Б. Хмельницького. Здобутки православними державних прав. Поділ України та підпорядкування Київської Митрополії Московському Патріархату. Польсько-московська війна та церковні наслідки Андрусівського миру. Остаточне знищення сома бутності Київської Митрополії через її входження до Московського Патріархату.

Життя церкви від 1686 до 1917 рр.

Життя Київської Митрополії в XVIII ст. Складне положення Митрополитів. Поступовий занепад української церковної культури. Стан духовної освіти. Життя православних українців в Польщі до кінця XVIII ст. Методичне запровадження королями унії. Захоплення уніатами ряду епархій та братств. Поділи Польщі та відновлення Православ'я на Київщині, Поділі та Волині. Православна Україна в XIX ст. Руйнівна та нищівна церковна політика росіян та підтримка цих заходів ренегатами серед українців. «Повернення» уніатів до Православ'я. Підйом національної та релігійної свідомості.

МОДУЛЬ IV ЦЕРКВА В РАДЯНСЬКІЙ ДЕРЖАВІ. СУЧАСНИЙ СТАН УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Революції 1917 р. та їх вплив на церковне життя України. Революційні настрої в Україні і відношення народу до Церкви. Вбивство св. Митрополита Володимира Богоявленського. Життя Церкви в 1920-х – 1930-х рр. Поява т. зв. «автокефального» розколу 1921 р. Репресії радянською владою духовенства та вірних. Самоліквідація «УАПЦ». Лекція № 25. Церква під час Великої Вітчизняної війни. Втеча Митрополита Миколая з Києва. Проголошення єпископатом автономії. Поява другої «УАПЦ». Доля Православ'я під владою нацистів та на визволених територіях. «Ліквідація» Берестейської та Ужгородської уній. Поява «Ініціативної групи» та підпорядкування львівських уніатів Київській Митрополії. Перехід в Православ'я закарпатських уніатів. Положення Церкви за часів Митрополитів Івана та Філарета. Внутрішнє життя Київської Церкви. Стан духовної освіти та кадрова політика. Святкування 1000-ліття Хрещення Русі. Підготовка та святкові заходи з нагоди 1000-ліття Хрещення Русі. «Повстання» уніатів та «автокефалів» проти Церкви.

Проголошення Київського Екзархату Українською Православною Церквою. Останні роки митрополитства Філарета Денисенка. Візит Патріарха Олексія II в Київ та дарування Томосу про самостійне керування Української Православної Церкви. Курс Митрополита Філарета на автокефалію Київської Митрополії. Судові справи над Київським Митрополитом та позбавлення його сану. Об'єднання Денисенка з «УАПЦ» та поява «УПЦ КП». Блаженіший Митрополит Володимир. Харківський Собор та обрання Митрополита Володимира. Перешкоди політичної влади новообраному Митрополиту. Підйом релігійного життя на зламі тисячоліть. Богом даний Предстоятель.

Тематика практичних занять

1.	Християнство на Україні в перші вісім століть після Р.Х. Поява християнства серед слов'ян. Святі брати Кирил і Мефодій. Християнство в Київській Русі до св. Володимира	2
2.	Володимир Великий та Хрещення Русі. Поширення віри та церковне життя на Україні з XI до сер XIII стт. Спроби держави та Церкви започаткувати руську митрополичу ієрархію	2
3.	Татаро-монгольська навала та її роль в житті Київської Митрополії. Галицька Митрополія і її відносини з Київською Митрополією.	2
4.	Виникнення Литовської Митрополії. Остаточне відокремлення Московської Церкви.	2
5.	Церква в Речі Посполитій. Внутрішнє життя Православ'я в XVI ст.	2
6.	Реформація і її відгук в житті Церкви. Берестейська унія 1596 р. Боротьба між уніатами та православними в XVII.	2
7.	Патр. Феофан та відновлення Київської ієрархії. Св. Митр. Петро	2

	Могила. Підпорядкування Київської Митрополії Московському Патріархату.	
8.	Життя Київської Митрополії в XVIII ст. Православна Україна в XIX ст.	
9.	Державний та церковний рух українців за національні права. Освіта в XIX – поч. XX стт.	
10	Життя Київської Митрополії в XVIII ст. Православна Україна в XIX ст.	
		20

Завдання для самостійної роботи

1. Причини появи грецької та руської легенд проповіді Ап. Андрія в містечку Візантій та на Київських горах.
2. Крим, як місце заслання політико-релігійних ворогів романів.
3. «Римське питання» в проповідницькій справі свв. братів Кирила і Мефодія.
4. Історичні гіпотези що до етнічного походження руських нападників на КПль в 860 р.
5. Історична достовірність літописного свідoctва про охрещення св. Ольги в КПлі.
6. Католицькі погляди про «схильність» св. Ольги до апостольської столиці.
7. Причини, які спонукали кн. Володимира Великого прийняти хрещення не з Риму, а з КПлю.
8. Хто був першим Митрополитом Київським?
9. Теорія про можливу автокефальність Київської Митрополії в X ст..
10. Відношення Золотої Орди до Православної Церкви.
11. «Католицькі» погляди кн. Данила Галицького.
12. Св. Печерський монастир – від внутрішнього розквіту до зовнішнього.
13. Історичні обставини мучеництва кн. Михаїла Чернігівського.
14. Літературна діяльність руського духовенства та чернецтва до монгольської навали.
15. Собори 1415 р. в Новогрудку.
16. Православні братства в Україні.
17. Митрополит Ісидор та Митр. Григорій.
18. Церковне питання в політиці Б. Хмельницького.
19. Цілеспрямована руйнація Російською Церквою українського Православ'я.
20. Права перших Київських Митрополиті в порівнянні з сучасними правами Предстоятеля Української Православної Церкви.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Архієрейський Собор 21 грудня 2007 року. Доповіді, матеріали, рішення. – К., 2008.
2. Бартош А. Преподобний Антоній Печерський, родоначальник монашеського чину на Русі//Православний вісник № 1/2004. С. 81 – 85.
3. Бедь В., прот. Про «анафему» гетьману Івану Мазепі//Срібна Земля № 18 (725). С. 3.
4. Бокань В., Польовий А. Історія культури України. – К., 2001.
5. Бахметьева А. Рассказы из русской церковной истории. – Свято-Успенский Псково-Печерский монастырь, 1995.
6. Беднов В. Православная Церковь в Польше и Литве. – К., 2005.
7. Бойко А. Древнерусская словесность в контексте влияния византийского богословия// Православний вісник № 1/2004. С. 70 – 73.
8. Бурега В. Лекции по истории Славянских Церквей для IV курса Киевской Духовной Академии. – К. 2009.
9. Власовський І. Нарис історії Української Православної Церкви в 4-х томах– К., 1998.
10. Гавриил (Кризина), игум. Православная Церковь в Закарпатье (век XX). – К., 1999.
11. Добош О., свящ. Римська унія – не для українців. – К., 2006.
12. Добош О., прот. Унія в Україні ХХ ст. – К., 2006.
13. Доброклонский А. Руководство по истории Русской Церкви. – М., 1998.
14. Драбинко А. Православие в посттоталитарной Украине (вехи истории). – К., 2002.
15. Зарічний О. Митрополит Філарет – Львів, 1005.
16. Зінченко А. Визволення вірою. – К., 1994.
17. Закон Божий. – К.: Издательский отдел Украинской Православной Церкви, 2008.
18. Знаменский П. История Русской Церкви. – М.: Крутицкое Патриаршее подворье, 1996.
19. Жуковський А. Петро Могила та питання єдності церков. – К., 1997.
20. Крижановська О, Крижановський О. Історія Середніх віків: Вступ до історії західноєвропейського Середньовіччя. Курс лекцій: Навч. посібник. – 2-ге вид. – К., 2006.
21. Карташев А. Очерки по истории Русской Церкви. – М., 2000.
22. К истории автокефального и филаретовского расколов. Под общ. ред. В. Анисимова. – К., 2002.
23. Липківський В., митр. Історія Української Православної Церкви. Розділ 7.
24. Лотоцькій О. Автокефалія. Т. II. – К., 1999.
25. Лебедев Л., прот. Крещение Руси. – М., 2003.
26. Львовский церковный Собор: документы и материалы, 1946 – 1981. – М., 2982.
27. Макарий (Булгаков). История Русской Церкви в IX томах. – М.: Изд. Спасо-Преображенского монастыря, 1995.
28. Мысли русских Патриархов. – М., 1999.
29. Неправда московських анафем. Упор. ігум. Димитрій (Рудюк). – К., 1999. Пан С. Історія Закарпаття в 2 томах. – Івано-Франківськ, 2001.
30. Нестор (Соменок), архим. Крещение русов в церковно-культурном контексте греко-славянских отношений//Труды КДА № 9, 2009. С. 73 – 131.
31. Нестор (Соменок), архим. Конспект по истории Православия на Руси для III курса КДА. – К., 2008.
32. Патерик Киево-Печерский. Т. I. Подвижники Киево-Печерской Лавры XI – XV вв. и древник святые, причисляемые к ее чудотворцам. Под ред. В. Дятлова. – К. Типография Киево-Печерской Лавры, 2004.
33. Петрушко В. Лекции по истории Русской Церкви//www.sedmitza.ru
34. Петрушко В. О попытках создания Киевского Патриархата украинскими униатами и раскольниками – автокефалистами в XX веке. – М., 2008.
35. Православная Энциклопедия. Том «РПЦ».
36. Русская Православная Церковь. Очерки истории I – XIX. Вып. первый. – К., 2008.

37. Русская Православная Церковь. Очерки истории I – XIX. Вып. второй. – К., 2008.
38. Степовик Д. Історія Києво – Печерської Лаври. – К., 2001.
39. Степовик Д. Патріарх Мстислав. – К., 2006.
40. Соменок Г., прот. Конспект по истории Православия на Руси для II курсу КДА. – К., 2007.
41. Скурат К. История Поместных Православных Церквей: учебное пособие в 2-х томах. Т. 2. – М., 1994.
42. Тальберг. История Русской Церкви. – М., 2005.
43. Толстой. Рассказы по истории Русской Церкви. – М., 1999.
44. Федорів Ю. Історія Церкви в Україні. – Львів, 2007.
45. Феодосій (Дикун), митр. Щире слово до галицької молоді. – Полтава, 1995.
46. Феодосий (Процюк), митр. Обособленческие движения в Православной Церкви на Украине. – М., 2004.
47. Чемерис В. Голгофа Українського Православ'я. – К., 1998.
48. Цыпин В., прот. История Русской Церкви 1917 – 1997. – М., 1997.
49. Цыпин В., прот. История Русской Православной Церкви. Синодальный и новейший периоды 1700 – 2005. – М., 2006.
50. Шкаровский М. Русская Церковь при Сталине и Хрущеве (Государственно-церковные отношения в СССР в 1939 – 1964 годах). – М., 2000.
51. Шмеман А., протопресвитер. Исторический путь Православия. – К., 2003.
52. Энциклопедия Брокгауза и Ефрона. – Адепт електронные книги, 2006.
53. Электронная Энциклопедия Кирилла и Мефодия (версия 2006 года).
54. Ярема Р., свящ. Церковные расколы в Украине. – К., 2007.
55. Ярема Р., свящ. Власть и Церковь накануне Львовского церковного Собора 1944 – 1946. – М., 2–5.

**ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ»**

	Модуль I	Модуль II	Модуль III	Модуль IV	Підсумковий результат	екзамен	Загальна сума балів
	75 балів				75	25	100
	Змістов-ний модуль 1	Змістов-ний модуль 2	Змістов-ний модуль 3	Змістов-ний модуль 4			
Модульні контрольні роботи	МК 1 – 10 балів	МК 2 – 15 балів	МК 3 – 15 балів	МК 4 – 10 балів	45		
Усна відповідь на семінарському занятті	4	3	2	2	11		
Тестове опитування на семінарському занятті	2	2	2	2	8		
Експрес-опитування	2		2		4		
Самостійна робота	2		3		5		
Індивідуальна робота	1		1		2		

**КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ВМІНЬ ТА НАВИЧОК
СТУДЕНТА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Знання, вміння та навички студента з навчальної дисципліни оцінюються згідно вимог освітньо-професійної програми за трьома нормативами – національною чотирибальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), шкалою ВНЗ (0 – 100 балів), міжнародною шкалою ECTS (A, B, C, D, F, FX). Кожний модуль навчальної дисципліни оцінюється окремо за визначеними критеріями, утворюючи таким чином сукупність одержаних балів, які у підсумковому контролі або на іспиті корегують загальну оцінку знань та вмінь студента. Водночас набрана кількість балів за самостійну та індивідуальну роботу студента може враховуватися при оцінюванні МК-1, МК-2, МК-3 та розраховуватися як середнє арифметичне до загальної суми балів щодо підсумкового контролю, самостійної та індивідуальної роботи студента.

Рівні знань	Система оцінювання		Вимоги до знань та навичок студента
	ECTS	Кіл-ть балів	
Початковий – “незадові”	FX	1 – 32	Студент не знає основних подій історії Української Православної Церкви, не відповідає на питання викладача, не орієнтується у термінології та не має жодних практичних навичок щодо пройденого матеріалу, допускає грубі помилки. Не вміє користуватися довідковою літературою.

	F	33 – 49	Студент виконує завдання менше як наполовину, не відповідає на запитання, не розуміє сутності завдань, допускає грубі помилки, не володіє спеціальною термінологією. Погано користується довідковою літературою та має дуже слабкі навички щодо самостійного вивчення матеріалу.
Середній (достатньо) – “задовільно”	E	50 – 64	Студент не чітко володіє термінологією, допускає змішування понять, не правильно виконує практичні завдання. Студент відчуває труднощі при характеристиці термінів та понять історії Української Православної Церкви, має слабкі практичні навички. Припускається значної кількості змістовних помилок, неточностей.
Середній (задовільно) – “задовільно”	D	65 - 74	Студент не чітко формулює поняття, слабо володіє термінологією, допускає змішування понять, не зовсім правильно виконує практичні завдання (<i>проте виконане завдання досягає своєї мети</i>). Студент відчуває труднощі при класифікації та визначенні категорій історії Української Православної Церкви, плутає дати та події, персоналії, історичних процесів, їх характер і зміст, не володіє визначеннями. Погано орієнтується у матеріалі.
Базовий - “добре”	C	75 – 82	Студент чітко володіє поняттями історії Української Православної Церкви, термінологією, грамотно і послідовно викладає матеріал, виконує практичні завдання і відповідає на питання. Студент відчуває деякі труднощі при систематизації матеріалу, не має достатніх навичок для швидкого розв’язання ситуативних та практичних завдань, однак дає правильний аналіз історичним подіям. Можливе допущення 1 - 3 помилок, які впливають на кінцевий результат відповіді.
Базовий (дуже добре) - “добре”	B	83 - 89	Студент чітко і вільно володіє термінологією, грамотно і послідовно виконує практичні завдання і ґрунтовно відповідає на питання. Студент практично не відчуває труднощів при систематизації матеріалу, однак не має достатніх навичок для швидкого розв’язання ситуативних та практичних завдань. Можливе допущення окремих помилок, що суттєво не впливають на виконання завдання та відповідь в цілому.
Високий – відмінно	A	90 – 100	Студент чітко усвідомлює суть питання, вільно володіє термінологією, логічно, мотивовано і точно виконує теоретичні завдання, знаходить основне у матеріалі, грамотно і послідовно виконує практичні завдання. Студент впевнено розрізняє дати та історичні події, що пов’язані з ними та персоналії. При розв’язанні ситуативних та практичних завдань усвідомлює суть питання та швидко дає відповідь. Здатен використовувати одержані знання у своїй практичній діяльності.